

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Gfv.VII.30.192/2015/11.szám

A Kúria mint felülvizsgálati bíróság dr. Pásztor Pál ügyvéd által képviselt felperesnek a Birher Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Birher Nándor ügyvéd által képviselt alperes ellen tisztességtelen piaci magatartás megállapítása iránt a Fővárosi Törvényszéken 15.G.41.499/2010. számon folyamatban volt és a Fővárosi Ítéltábla 14.Gf.40.487/2014/14/III. számú jogerős ítéletével befejezett perében a jogerős ítélet ellen a felperes részéről előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet - a per főtárgya tekintetében - hatályában fenntartja. Ezt meghaladóan hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság 26. sorszámú ítéletének perköltségre vonatkozó rendelkezését megváltoztatja és kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 2.852.420 (kétmillió-nyolcszázötvenkétezer-négyszázhusz) Ft elsőfokú perköltséget.

A Kúria kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek a fenti határidőn belül 635.000 (hatszázharmincötezer) Ft másodfokú- és 635.000 (hatszázharmincötezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget, továbbá az államnak felhívásra 2.500.000 (kétmillió-ötszázezer) Ft fellebbezési- és 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálati kérelem elbírálása szempontjából lényeges tényállás szerint az alperes 2002-től közzétett SAPARD támogatás igénybevételeire vonatkozó pályázati felhívásaiban, a támogatás felhasználása és elszámolása cím alatt a támogatás folyósításának feltételeként - egyebek mellett - azt írta elő, hogy „az építési beruházások árajánlati költségvetéseit, valamint a támogatási igényléseknél benyújtandó számlák részletezéseit az érvényes építőipari normagyűjtemény (ÉN-ÉNK) adatai mint referencia-adatok alapján kell elkészíteni" (Pályázati felhívás 10.§ (5) bekezdés e) pont).

A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium szervezeti egysége, az Agrár- és Vidékfejlesztési Operatív Program (AVOP) támogatások igénybevétele céljából közzétett pályázati felhívásaiban a támogatás igénylésének és igénybevételeének feltételei körében azt a feltételt szabta, hogy „az építési beruházások részletes, tételes költségvetéseit, illetve saját kivitelezés esetén a részletes, tételes anyagdíjas költségvetést a pályázat benyújtásakor érvényes építési normagyűjteményt (ÉN-ÉNK) alapján kell elkészíteni" (Pályázati felhívás V. pont 9. pontja.) Az ÉN-ÉNK elnevezésű építési normagyűjteményt a perben nem álló T Kft. készítette és forgalmazta. A felperes szintén norma- és egységárgyűjtemények készítésével foglalkozó vállalkozás.

A 15.G.41.248/2006. szám alatti eljárásban módosított keresetével kérte annak megállapítását, hogy az alperes, a Földművelődésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium, az FVM Agrár és Vidékfejlesztési Operatív Program Irányító Hatóság a pályázati feltételek meghatározásával megsértették a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 2. és 7. §-ait, diszkriminatív eljárásukkal a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 76. §-ában foglalt egyenlő bánásmód követelményét. Kérte az alperesek kötelezését, a személyiségi jogot sértő magatartásuk abbahagyására, a további jogsértéstől való eltiltására, a sérelmes helyzet megszüntetésére, a jogsértést megelőző állapot helyreállítására a Ptk. 339. § (1) bekezdése és 359. § (1) bekezdése, valamint a 350. § (1) bekezdése alapján a versenyjogsértő magatartással ok-okozati összefüggésben felmerült 68.200.000 Ft összegű kártérítés és járulékai egyetemleges megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság a 15.G.41.248/2006/32. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság a 14.Gf.40.025/2009/6. számú részítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, megállapította, hogy az alperesek a felperes sérelmére a Tpv. 2. §-ába ütköző tisztességtelen piaci magatartást tanúsítottak azzal, hogy a SAPARD és az AVOP mezőgazdasági és vidékfejlesztési célú európai uniós támogatások igénybevételeire kiírt pályázatokban a támogatás folyósításának feltételeként azt írták elő, hogy az építési beruházások részletes, tételes költségvetéseit, illetve saját kivitelezés esetén a részletes, tételes anyagdíjas költségvetést a pályázat benyújtásakor érvényes építési normagyűjtemény (ÉN-ÉNK) alapján kell elkészíteni. A másodfokú bíróság eltiltotta az alpereseket ezen normagyűjtemény kötelező használatának előírásától. A felperes kártérítési igényét elutasító és a perköltségre vonatkozó rendelkezéseket hatályon kívül helyezte és ebben a körben az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Az alperesek felülvizsgálati kérelme folytán eljáró Legfelsőbb Bíróság a Gfv.X.30.284/2009/7. számú közbenső és részítéletével a jogerős részítéletet közbenső és részítéletnek tekintette, annak felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érintette. Felülvizsgálati kérelemmel támadható részét - amellyel a másodfokú bíróság az alpereseket a Tpv. 2. §-ának megsértése miatt marasztalta és a jogsértőnek minősített magatartás abbahagyására, a magatartástól eltiltásra és közzétételre kötelezte - hatályon kívül helyezte és ebben a körben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A felperes a keresetét, a Legfelsőbb Bíróság ezen közbenső és részítéletében foglaltakra, valamint a II. és a III.r. alperesekkel szemben történt permegszüntetésre figyelemmel, a Ptk. 76. §-a, az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Etv.) 1. §-ára, a Ptk. 349. § (1) bekezdésére alapított jogcímen tartotta fenn. Állította, hogy az I.r. alperes (a továbbiakban: alperes) a felperes esélyegyenlőségéhez és a hátrányos megkülönböztetés tilalmához fűződő személyiségi jogát sértette meg. Arra is hivatkozott, hogy a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) személyi hatálya az alperesre, a tárgyi hatálya pedig a perben vitatott eljárásra is kiterjed. Az alperes előnyben részesítette a T Kft-t. Megsértette ezzel a Ket. 2. § (1), (2) bekezdéseit, ezáltal a felperes egyenlő bánásmódhoz fűződő jogát is. A felperes emiatt jelölte meg a kártérítés új jogcímeiként az

államigazgatási jogkörben okozott kártérítésről rendelkező Ptk. 349. § (1) bekezdését is.

Hivatkozott továbbá az Európai Közösséget létrehozó szerződés (EKSZ) 87. cikk (1) bekezdésére (új számozása alapján az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 107. cikk (1) bekezdésére), azt állítva, hogy az alperes eljárása olyan tiltott állami támogatást valósított meg, amelynek versenytorzító hatása volt.

Az alperes a perbeli ellenkérelmében a módosított kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Megítélése szerint a T Kft. nem részesült állami forrásból származó támogatásban. Az általa kidolgozott normagyűjtemény beszerzésének költsége ugyanis a pályázat keretében nem minősült elszámolható költségnek. Az elsőfokú bíróság ezen konjunktív feltétel hiányában, a felperesnek az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésére alapított kereseti kérelmét ezért nem tartotta megalapozottnak. Utalt arra, az említett uniós jogi norma csak állami, vagy állami forrásból biztosított támogatásokra vonatkozik.

A Ket. 1. és 2. §-ára alapított kereseti kérelmet azért nem találta alaposnak, mert a perbeli esetben közigazgatási eljárásban ügyfélként a felperes nem vett részt. A jogszabály rendelkezéseivel szemben emiatt őt más olyan személytől, aki (ami) közigazgatási eljárásban részt vett megkülönböztetni nem lehetett.

A felperesnek a Ptk. 76. §-ára és az Etv. 1. §-ára alapított kereseti kérelme körében az elsőfokú bíróság arra mutatott rá: ezen kereseti kérelmekkel érvényesített jog tárgyában már korábban született jogerős elutasító ítélet.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A fellebbezés indokaira tekintettel kiemelte: egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a tiltott állami támogatás egyik konjunktív feltétele hiányzik, az egyenlő bánásmód megsértésére alapított kereseti igény pedig korábban jogerősen elbírálásra került. Az Európai Unió Bíróságának a tiltott állami támogatásra vonatkozó joggyakorlata alapján (C-92/11. sz. ügy, C-379/98. sz. ügy) is egyértelmű, hogy a perbeli tényállás során ilyen támogatás nem valósult meg.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen az elsőfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítását, másodlagosan a kártérítési kereseti igényének jogalapja tekintetében közbenső ítélet meghozatalát kérte. Állította, hogy az alperes szándékos magatartása miatt jelentős kárt szenvedett. A felperes annak következtében, a költségvetést készítő program és adatbázis előállításával, karbantartásával mint fő tevékenységével kiszorult

a piacról. Előadta, az Európai Unió Bizottsága 2009/C 85/01 számú közleményének 40, 24. és 26. pontjai is az alperes felróhatóan jogellenes magatartására vonatkozó felperesi állítást, jogértelmezést támasztják alá. Állította, hogy az eljárás bíróságok a Ptk. 349. §-át is jogszabálysértő módon értelmezték. Hivatkozott e körben a PK. 42. és a PK. 43. számú legfelsőbb bírósági kollégiumi állásfoglalásokban megfogalmazottakra.

A felperes szerint, a jogerős ítélet sérti az Alaptörvény Alapvetésének M. cikk (2) bekezdését, R. cikk (3) bekezdését, XII. cikk (1) bekezdését, XXIV. cikk (2) bekezdését, a 28. cikk rendelkezéseit, valamint az Európai Unió jogát.

A felülvizsgálati kérelmében előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránt is kérelmet terjesztett elő, az EUMSZ 107. cikkét, valamint a hivatkozott bizottsági közlemény konkrétan meghatározott rendelkezései értelmezésének kérdését megjelölve.

Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását, az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének elutasítását kérte.

A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján kizárólag a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta. Azt csupán a perköltségre vonatkozó rendelkezése tekintetében találta jogszabálysértőnek.

A felülvizsgálati kérelem alapján - a per főtárgya tekintetében - a Kúriának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az alperes tiltott állami támogatásban részesítette-e a T Kft-t, és ezzel a magatartással okozati összefüggésben a felperesnek kárt okozott-e.

A Kúria utal arra, az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének rendelkezését a tagállamok közötti kereskedelem vonatkozásában kell alkalmazni. Az Európai Unió Bírósága a C-677/11. számú Doux Élevage SNC ügyben 2013. május 30-án hozott ítéletének 25. pontjában is ezt a jogértelmezést erősítette meg: az állami beavatkozásnak alkalmasnak kell lennie arra, hogy érintse a tagállamok közötti kereskedelmet.

A felperes a per során nem hivatkozott kereseti kérelme körében olyan alperesi magatartásra, ami az EU tagállamai közötti kereskedelmet érintené. A Kúria sem észlelt ilyet a peranyag alapján. Mivel a hivatkozott uniós jogi rendelkezést az adott ügy konkrét tényállása alapján nem kellett alkalmazni, annak értelmezése nem merült fel, így az EUMSZ 267. cikke szerinti előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének feltételei is hiányoztak. A Kúria ezért az eljárása során hozott külön végzéssel az Európai Unió Bírósága előtti előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti kérelmet elutasította.

Megállapította továbbá, a felperes által állított tiltott állami támogatás a perben előadott tények alapján, az elsőfokú bíróság

által megjelölt okból nem valósult meg, azzal okozati összefüggésben a felperesnek kára sem keletkeztetett.

A felperes által hivatkozott alaptörvényi rendelkezések megsértésével kapcsolatos felperesi érvekkel összefüggésben a Kúria álláspontja az alábbi: a jogerős ítélet alaptörvényellenességének vizsgálata alkotmányjogi panasz elbírálása körében az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozik. A Kúria csak azt vizsgálhatja, a megelőzően eljáró bíróságok az alkalmazott jogszabályokat az Alaptörvénnyel összhangban értelmezték-e. A Kúria nem észlelt olyan jogszabályi értelmezést a jogerős ítéletben, ami nem felelne meg az Alaptörvény felperes által hivatkozott rendelkezéseinek.

Valójában a felperes sem jelölt meg konkrétan ilyen jogértelmezést. Önmagában az általa sérelmesnek - a Kúria által helytállónak - tartott keresetelutasítás az alaptörvényellenes jogértelmezést nem támasztotta alá.

Miután a korábban a felülvizsgálati eljárás eredményeként hozott jogerős ítélet megállapította, hogy az alperes a pályázati kiíráskor a keresetlevélben megjelöltek alapján nem követett el kártérítést megalapozó felróható jogellenes magatartást, eljárása nem volt diszkriminatív, a felperesnek a Ptk. 349. §-ára alapított keresete sem lehetett alapos az eljáró bíróságok által felhozott indokon túlmenően.

A Kúria mindezekre figyelemmel a jogerős ítéletet a per főtárgya tekintetében a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Alaposnak találta ezzel szemben a felperesnek a jogerős ítélet perköltségre vonatkozó jogsértő rendelkezésére tett hivatkozását. Megállapította, hogy a Legfelsőbb Bíróság a Gfv.X.30.284/2009/7. számú közbelső- és részítéletét követően meghozott elsőfokú bírósági ítélet, tévesen, azt a másodfokú perköltséget, amelynek megfizetésére a felülvizsgálati bíróság a felperest már kötelezte, ismételten elszámolta az alperes javára. E döntését a másodfokú bíróság helybenhagyta. A Kúria ezért a jogerős ítéletnek a Pp. 78. § (1) bekezdést sértő, e körben hozott rendelkezését a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és - figyelemmel a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésére - helyette a jogszabályoknak megfelelő módon rendelkezett a perköltség mértékéről és viseléséről.

A felülvizsgálati eljárásban a per főtárgya tekintetében pervesztes felperest a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte - figyelemmel a fent hivatkozott IM

rendelet 3. § (2) és (5) bekezdéseire - az alperes másodfokú és felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére is. A felperes az illetékeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési- és felülvizsgálati eljárási illetéket a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 15. §-a alapján köteles az államnak megfizetni.

Budapest, 2016. február 9.

Dr.Pethőné dr. Kovács Ágnes sk. a tanács elnöke, Dr. Osztovits András sk. előadó bíró, Dr. Vezekényi Ursula sk. bíró